

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

20 грудня 2021 - 9 січня 2022 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2022 р.

Електронні аукціони та спецдозволи на користування надрами

Протягом моніторингового періоду Держгеонадра опублікувала [рішення](#) про **надання 10** спеціальних дозволів на користування надрами на:

- геологічне вивчення піску у Київській, Житомирській та Дніпропетровській областях;
- видобування піску у Чернівецькій та Миколаївській областях;
- видобування питних підземних вод у Рівненській та Київській областях;
- видобування залізних руд у Дніпропетровській області;
- видобування суглинків у Черкаській області;
- видобування нафти та газу у Луганській області.

Через порушення умов користування надрами Держгеонадра **зупинила** дію **21** спеціального дозволу на видобування та геологічне вивчення:

- питних підземних вод у [Львівській](#), [Черкаській](#), [Волинській](#), [Київській](#), [Харківській](#) областях;
- мінеральних підземних вод у [Рівненській](#);
- технічних підземних вод у [Харківській](#);
- мінеральних вод у [Івано-Франківській](#);
- питних та технічних вод у [Харківській](#);
- граніту у [Полтавській](#), [Рівненській](#), [Житомирській](#) областях;
- нафти і газу у [Івано-Франківській](#) та [Чернігівській](#) областях;
- [пісковиків](#), [суглинків](#) у Тернопільській області;
- піщано-гравійної суміші у [Івано-Франківській](#) області;
- базальту у [Рівненській](#) області;
- крейди у [Харківській](#) області;
- піску у [Хмельницькій](#) області;
- габро-монзонітів у [Житомирській](#) області.

Одночасно **поновлено** дію **16** спецдозволів на:

- видобування граніту у Житомирській області ([Рогівське](#), [Мирнянське II](#)), [Рівненській](#), [Київській](#) областях;

- видобування питних підземних вод у [Хмельницькій](#), [Київській](#), [Запорізькій](#) областях;
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР природного газу у [Львівській](#) області;
- видобування габро у Житомирській області ([Шадурське](#), [Лугове](#) родовища);
- видобування лабрадориту у [Житомирській](#) області;
- видобування чарнокіту у [Вінницькій](#) області;
- видобування мінеральних лікувальних радонових вод у [Дніпропетровській](#) області;
- вапняку у [Вінницькій](#) області;
- видобування лікувальних торф'яних грязей у [Львівській](#) області;
- мігматиту у [Вінницькій](#) області.

Держгеонадра **анулювала 9** спеціальних дозволів на видобування:

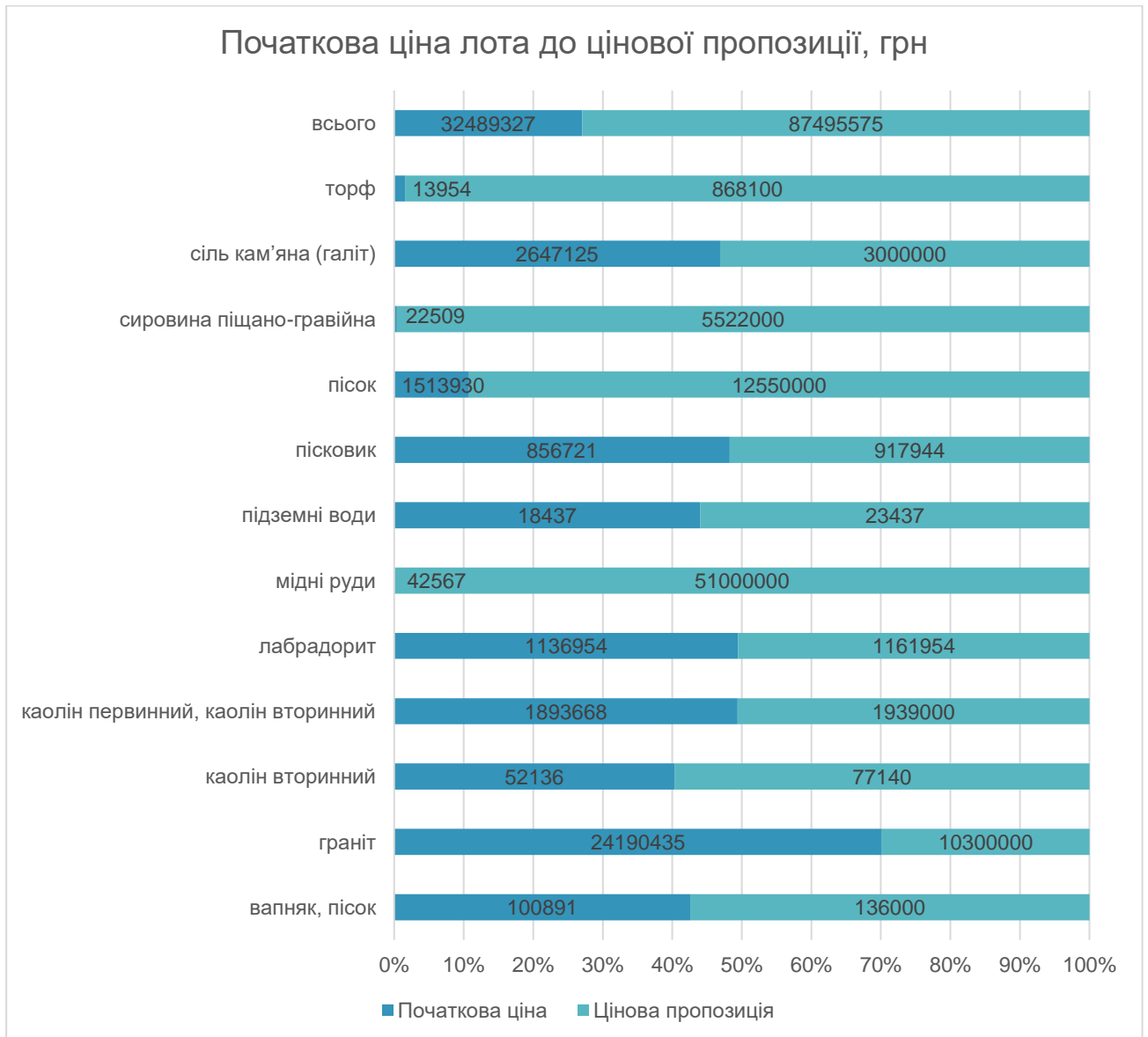
- піску у [Київській](#) області;
- пісковика у [Львівській](#) області;
- каоліну первинного у [Хмельницькій](#) області;
- питних підземних вод у [Київській](#) і [Вінницькій](#) областях;
- мінеральних лікувальних столових вод у [Луганській](#) області;
- кам'яного вугілля у Луганській області (у межах [ділянки](#) Біжанівська № 3, [ділянки](#) шахти, у межах резервного блоку закритої шахти «Ленінка», на [ділянці](#) шахти, виділеної у межах поля діючої шахти «Міусинська» ДП «Донбасантрацит»).

Протягом моніторингового періоду на порталі «Прозоро.Продажі» під час онлайн-торгів цінові пропозиції отримали **15** спецдозволів на користування надрами.

Спеціальні дозволи стосуються видобування [лабрадоритів](#), [пісковика](#), [піску](#), [граніту](#), геологічного вивчення, у тому числі ДПР [вапняку і піску](#), [пісковика](#), сировини піщано-гравійної (Ділянки [Плутівська](#), [«Грибовицька»](#)), [підземних вод](#), каоліну первинного і вторинного (Ділянки [Граничівська](#), [Бобринець](#)), [торфу](#), [мідних руд](#), [кам'яної солі](#), геологічного вивчення [піску](#). Загальна сума цінових пропозицій склала 87,49 млн грн при стартовій ціні лотів 32,48 млн грн.

Серед іншого, вшосте відбулися торги із продажу спецдозволу на геологічне вивчення, у тому числі ДПР мідних руд на ділянці [«Рудоносне поле Заліси-Шменьки»](#) у

Волинській області. Стартова ціна лоту – 42, 6 тис грн, цінова пропозиція 51 млн грн. Попередні аукціони визнавалися такими, що не відбулися через відмови компаній-переможців підписувати протоколи торгів. Примітним є те, що деякі компанії, які подавалися на торги, мали ознаки фіктивності. Детальніше про перебіг торгів за цим лотом у попередньому випуску НадраMonitor за [8-14 листопада](#).

Законодавчі та регуляторні ініціативи

Зареєстровано законопроект № 6477 від 28.12.2021 «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів».

Законопроект передбачає створення відкритого реєстру викидів та перенесення забруднювачів, який міститиме інформацію про:

- викиди забруднювачів у атмосферне повітря, воду чи ґрунт;
- перенесення за межі промислового майданчика небезпечних відходів;
- перенесення за межі промислового майданчика забруднювачів у зворотних (стічних) водах;
- викиди забруднювачів дифузними джерелами.

Законопроект містить також перелік видів діяльності та порогові значення викидів, по досягненню яких забруднювачі повинні звітувати про викиди. Серед інших, до сфери застосування законопроекту потрапляють такі види діяльності як переробка нафти і газу, газифікація або зрідження вугілля, інших видів палива, спалювання палива в установках, виробництво коксу, прокатний стан для вугілля, підземні гірські роботи шахтним способом, відкрите добування корисних копалин тощо.

Зареєстровано законопроект № 6426-1 від 30.12.2021 «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» (щодо участі держави у регулюванні ринку природного газу)».

Пропонується доповнити статтю 11 Закону України «Про ринок природного газу», дозволивши Кабміну встановлювати граничний рівень ціни купівлі-продажу або постачання природного газу для певної категорії суб'єктів ринку (див. також розділ «Рішення уряду»).

Законопроект також передбачає створення Кризового комітету, як дорадчого органу при центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі та відповідального за вирішення кризових ситуацій (наразі Міненерго).

За подання Кризового комітету можуть ухвалюватися рішення стосовно:

- встановлення заборони для оператора газосховищ підтверджувати номінації на закачування природного газу, крім обсягів завезених в режимі «митного складу»;
- примусовий продаж природного газу на організованому товарному ринку (товарній біржі) за винятком обсягів, необхідних для забезпечення потреб побутових споживачів та для балансування оператору ГТС;
- визначення організованого товарного ринку (товарної біржі) для примусового продажу природного газу, у тому числі виду торгів, який буде застосовуватись;
- встановлення цінових обмежень при здійсненні операцій купівлі-продажу природного газу на організованому товарному ринку (товарній біржі);
- встановлення цінових обмежень для врегулювання позитивних небалансів у замовників послуг транспортування оператором ГТС, з метою стимулювання замовників послуг транспортування не створювати позитивні небаланси.

Зареєстровано законопроект № 6507 від 06.01.2022 «Про внесення змін до деяких законів України стосовно приватизації вугледобувних підприємств та продажу арештованого майна».

Законопроектом передбачено спрощення процедури приватизації державних вугледобувних підприємств. Зокрема, пропонується:

- якщо державне підприємство чи підприємство з часткою держави більше 50% приватизується, то спеціальний дозвіл на користування надрами переоформлюється для нового власника на той самий строк без проведення аукціону;
- дозволити продаж арештованого майна з подальшим його переоформленням;
- встановити строки позовної давності до підприємств на приватизацію з дебіторської заборгованості – 5 років, кредитної заборгованості – 1 рік з моменту включення об'єкту до переліку підприємств на приватизацію.

Рішення уряду

Кабмін затвердив Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2026 року.

Програма спрямована на:

- збільшення видобутку урану за рахунок розробки Новокостянтинівського та Апрельського родовищ;
- підтримку існуючих виробництв ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- переоснащення та створення потужностей для виробництва діоксиду цирконію в обсязі 320 тон на рік.

Загальна сума фінансування програми складає 9 млрд грн: у т.ч. з бюджету планується виділити 8 млрд грн, а 1 млрд грн - залучити з коштів ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» та інших джерел, не заборонених законодавством.

Протягом моніторингового періоду Кабмін прийняв наступні рішення:

- [продовжив](#) термін дії повноважень членів правління АТ «НАК Нафтогаз» до 29 квітня 2022 року;
- [призначив](#) повторно Бондаренка Володимира Валерійовича державним секретарем Міністерства енергетики України строком на 5 років;
- призначив [Формагея](#) Олександра Леонідовича та [Ущাপовського](#) Костянтина Валерійовича членами НКРЕКП строком на 6 років.

Кабмін також [зобов'язав](#) видобувні компанії до 30 квітня 2022 року продавати 20% газу національного видобутку на товарній біржі «Українська енергетична біржа» з [обмеженням](#) постачальницької винагороди на рівні не більше 24% для виробників продовольчих товарів, що мають соціальну значущість. Обмеження не стосується АТ «НАК Нафтогаз України» та його дочірніх компаній.

Дане рішення має ознаки порушення Закону України «Про ринок природного газу» як у частині втручання держави у функціонування ринку природного газу, так і у частині відсутності повноважень уряду для регулювання ціни на природній газ. Останню обставину, вочевидь, планується врегулювати за допомогою відповідного положення законопроекту № 6426-1 (див. Розділ «Законодавчі та регуляторні ініціативи»).

За [даними](#) Expro Consulting, приватні видобувні компанії у 2021 році видобули 5 млрд куб природного газу, або 25% від обсягу усього українського газовидобутку, отже запроваджені урядом обмеження ймовірно зачеплять четверту частину ринку.

Слід зазначити, що практика продажу частини видобутого природного газу на біржі (так звана «gas release program») є прогресивним підходом, [рекомендованим](#)

Енергетичним Співтовариством. Але разом із тим, одночасне впровадження обмеження постачальницьких винагород ставить недержавні видобувні компанії у нерівне становище у порівнянні із іншими суб'єктами господарювання на ринку.

Новини Держгеонадр:

Держгеонадра [опублікувала](#) перелік надрокористувачів, стосовно яких будуть здійснюватися перевірки у 2022 році.

ДНВП «Геоінформ України» запустив онлайн [каталог](#) відомостей про геологічну інформацію. Пошуковий алгоритм каталогу дозволяє знайти геологічну інформацію за наступними критеріями: вид геологічної інформації, назва, дата створення, місце проведення геологорозвідувальних робіт та контактні дані власника.